

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ
----------------	------	----------	--------------	--------	--------

Εως τα μέσα Οκτωβρίου ψηφίσιση όλων των μέτρων

Τι αποκόμισε ο πρωθυπουργός μετά τις συναντήσεις με Μέρκελ και Ολάντ

Του Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Στα βαθιά νερά της εγχώριας πολιτικής σκηνής επιστρέφει από αύριο ο πρωθυπουργός κ. Αντώνης Σαμαράς, μετά τις επισκέψεις του σε Βερολίνο και Παρίσι. Το «μήνυμα» που έλαβε από Αγκελα Μέρκελ και Φρανσουά Ολάντ είναι πως η Ελλάδα πρέπει να τηρήσει πλήρως τις δεσμεύσεις της, καθώς η θετική αξιολόγηση της τρόικας αποτελεί προαπαιτούμενο για την επόμενη δόση της βοήθειας προς τη χώρα, αλλά και «διαβατήριο» για τυχόν βελτιωτικές κινήσεις σε σχέση με το ελληνικό πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής, περιλαμβανομένης της επιμήκυνσης, τους επόμενους μήνες.

Τούτο σημαίνει στην πράξη ότι δεν θα πρέπει απλώς να συμφωνηθούν άμεσα με την τρόικα τα μέτρα των 11,6 δισ. ευρώ, συν τα 2 δισ. της φετινής απόκλισης. Αλλά ότι, επιπροσθέτως, ο κύριος όγκος τους θα πρέπει να έχει ψηφιστεί από τη Βουλή έως τα μέσα Οκτωβρίου και να αρχίσουν να υλοποιούνται άμεσα. Αλλιώς, ένα από τα μεγαλύτερα «κατηγόρω» που άκουσε

Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα της κυβέρνησης από τώρα έως και τις 18 Οκτωβρίου, που είναι προγραμματισμένη η κρίσιμη Σύνοδος Κορυφής.

ο κ. Σαμαράς είναι πως η Αθήνα έχει υποθετήσει ρυθμίσεις, όπως η απελευθέρωση επαγγελμάτων και η μείωση των ειδικών μισθολογίων, εδώ και μήνες, οι οποίες ωστόσο παραμένουν «στα χαρτιά».

Με βάση, λοιπόν, το κατ' αρχήν χρονοδιάγραμμα, έως τις 14 Σεπτεμβρίου, που είναι προγραμματισμένο το άτυπο Eurogroup, θα πρέπει να είναι έτοιμο το πακέτο των μέτρων και το προσχέδιο του προϋπολογισμού, έτσι ώστε να «περάσουν» από τη Βουλή έως τις 8 Οκτωβρίου, που είναι το επόμενο επίσημο Eurogroup και πάντως όλα να έχουν ολοκληρωθεί έως τις 18 Οκτωβρίου, οπότε είναι προγραμματισμένη η Σύνοδος Κορυφής. Προς το παρόν, υπό συζήτηση αποτελούν αν τα μέτρα και ο προϋπολογισμός θα «περάσουν» μαζί από τη Βουλή ή ξεχωριστά.

Οι σχεδιασμοί αυτοί, όμως, είναι πολύ πιθανόν να βρεθούν αντιμέτωποι με σημαντικούς σκοπέλους, τόσο από τους κ. Ευ. Βενιζέλο και Φ. Κουβέλη όσο και από τις κοινοβουλευτικές ομάδες της Ν.Δ., του ΠΑΣΟΚ και της ΔΗΜΑΡ.

Οι πρόεδροι του ΠΑΣΟΚ και της ΔΗΜΑΡ φέρονται να προέκριναν τα μέ-

τρα των 11,6 δισ. να ψηφιστούν με... δόσεις. Δηλαδή, ορισμένα άμεσα, άλλα να ενσωματωθούν στον προϋπολογισμό του 2013 και άλλα να μετατεθούν για αργότερα, ώστε να μειωθούν οι κοινωνικές αντιδράσεις, αλλά και να καμφθούν οι αντιρρήσεις μεμονωμένων βουλευτών και από τα τρία κόμματα. Πάντως, συνομιλητές των κ. Βενιζέλου και Κουβέλη αναφέρουν πως οι δύο πολιτικοί αρχηγοί θα καταγράφουν μεν τη διαφωνία τους, αλλά δεν θα οδηγηθούν σε ρήξη με τον πρωθυπουργό εάν ο τελευταίος επιμείνει στην αναγκαιότητα τα μέτρα να ψηφιστούν άμεσα.

Σε κάθε περίπτωση, το όλο θέμα θα διευθετηθεί τις επόμενες ημέρες, καθώς πρόθεση του κ. Σαμαρά φέρεται να είναι να συναντηθεί εντός της εβδομάδας με τους κ. Βενιζέλο και Κουβέλη, προκειμένου να τους ενημερώσει για τις επαφές του με Μέρκελ και Ολάντ, αλλά και να συζητηθούν τα επόμενα βήματα της κυβέρνησης.

Αντιθέτως, πολύ μεγαλύτερα μπορεί να αποδειχθούν τα εμπόδια εντός της Βουλής. Εξ άλλου, ούτε ο κ. Σαμαράς ούτε ο κ. Βενιζέλος έχουν λησμονήσει τις μεγάλες απώλειες που είχαν οι κοινοβουλευτικές ομάδες της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ τον περασμένο Φεβρουάριο, όταν στο πλαίσιο της νέας δανειακής σύμβασης αποφασίστηκαν οι μεγάλες περικοπές στον δημόσιο τομέα.

Συνεργάτες του πρωθυπουργού αφίνουν να εννοηθεί ότι ο κ. Σαμαράς δεν πρόκειται να διατάξει να θέσει ζήτημα κομματικής πειθαρχίας προς τους βουλευτές της Ν.Δ. προκειμένου να διασφαλίσει την υπερψήφιση των μέτρων.

Όμως, η εμπειρία της πρωθυπουργίας Παπανδρέου έχει αποδείξει ότι τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης μεθόδευσης μπορεί να αποδειχθούν πενιχρά, ενώ διαρροές στις σχετικές πληροφορίες φοβούνται επίσης το ΠΑΣΟΚ και η ΔΗΜΑΡ, καθώς ήδη κάποιοι βουλευτές τους έχουν διαμνύσει πως δεν θα τα υπερψηφίσουν.

Τέλος, οι ανελαστικές θέσεις της τρόικας επί συγκεκριμένων θεμάτων μπορεί να προκαλέσουν κραδασμούς στο ίδιο το κυβερνητικό οχήμα. Οι κ. Π. Παναγιωτόπουλος και Ν. Δένδιας επίσης ενστάσεις στο ενδεχόμενο οι περικοπές στα ειδικά μισθολόγια να αγίζουν και τους «μάχιμους» των δύο υπουργείων.

Επίσης, άγνωστο είναι πώς θα αντιδράσει ο κ. Αντ. Μανιτάκης εάν επιβεβαιωθούν οι πληροφορίες ότι η τρόικα δεν αποδέχεται ως λύση για τη μείωση των δημοσίων υπαλλήλων την πρόωπη συνταξιοδότηση, ενώ ο κ. Αντ. Ρουπακιάς έχει ήδη από τις προγραμματικές δηλώσεις αντιταχθεί στην περαιτέρω απελευθέρωση του επαγγέλματος των δικηγόρων.

Η τρόικα, σύμφωνα με πληροφορίες, είναι αρκετά «σφιγμένη» διότι ο πρωθυπουργός είχε ενημερώσει πως μέσα στο καλοκαίρι θα είχαν προχωρήσει κάποιες από τις βασικές μεταρρυθμίσεις, κάτι το οποίο δεν έγινε.

Προστριβές με τους εταίρους

Η εν εξέλιξη διαπραγμάτευση με τους εταίρους θα αποτελέσει το επόμενο διάστημα εστία τριβών μεταξύ των κυβερνητικών εταίρων. Ο πρωθυπουργός Αντ. Σαμαράς και ο υπουργός Οικονομικών Γ. Στουρνάρας έχουν επιλέξει την οδό της άμεσης λήψης των μέτρων ώστε η χώρα να ανακτήσει την αξιοπιστία της, ενώ θα θέσουν σε δεύτερο χρόνο επισήμως το αίτημα της επιμήκυνσης. Όπως αναφέρουν συνεργάτες του κ. Σαμαρά, τα λάθη της προηγούμενης διετίας και οι συσχετισμοί στους κόλπους της Ευρωζώνης δεν επιτρέπουν άλλες κινήσεις, που θα έθεταν τη χώρα ακόμη και ενώπιον του κινδύνου εξόδου από την Ευρωζώνη.

Ο κ. Ευ. Βενιζέλος τις τελευταίες ημέρες πήρε στάση αναμονής προκειμένου να μη δυσχεράνει τους χειρισμούς του πρωθυπουργού. Όμως, συνομιλητές του υποστηρίζουν πως εάν τα μέτρα που θα προκύψουν από τις διαβουλεύσεις με την τρόικα είναι επιβιώσιμα, θα περάσει στην αντιπρόθεση, χωρίς, πάντως, να άρει την επιποσύνη του προς την κυβέρνηση. Συγκεκριμένα, ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ θα κατηγορήσει τον κ. Σαμαρά ότι δεν δέχθηκε την πρόταση για συγκρότηση εθνικής ομάδας διαπραγμάτευσης, αλλά και ότι δεν διεκδίκησε άμεσα τη διετή επιμήκυνση, ώστε τα μέτρα των 11,6 συν 2 δισ. να μην επιμεριστούν μέχρι το 2016.

Οι πολλές ενστάσεις της τρόικας

Δυσανεστημένη εμφανίζεται η τρόικα από το γεγονός ότι η νέα κυβέρνηση δεν αξιοποίησε τους πρώτους μήνες ζωής της για να προωθήσει τις μεταρρυθμίσεις και τις αποκρατικοποιήσεις, γεγονός το οποίο την καθιστά άκρως επιφυλακτική ενόψει του ελέγχου που ξεκινάει.

Σύμφωνα με πληροφορίες, εξακολουθεί να θεωρεί ότι το πρόγραμμα κινείται εκτός τροχιάς. Αυτός είναι και ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο η έκθεσή να θεωρεί ότι το πρόγραμμα κινείται εκτός τροχιάς, γι' αυτό και θα καθυστερήσουν την έκθεσή.

Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι η τρόικα είναι αρκετά «σφιγμένη», διότι ο πρωθυπουργός, κ. Αντ. Σαμαράς, είχε ενημερώσει πως μέσα στο καλοκαίρι θα είχαν προχωρήσει κάποιες από τις βασικές μεταρρυθμίσεις (όπως η απελευθέρωση των κλειστών επαγγελμάτων) και θα είχε δοθεί οριστική λύση τουλάχιστον στο ζήτημα του ΟΣΕ.

Ωστόσο, οι μεταρρυθμίσεις δεν

προχώρησαν, κάποια αποκρατικοποίηση δεν έγινε, ενώ δεν υπήρξε καμία εξέλιξη με τον ΟΣΕ. Παράλληλα, η τρόικα φέρεται να θεωρεί ότι η λύση της διαθεσιμότητας και της συνταξιοδότησης περισσότερων υπαλλήλων του Δημοσίου, αντί της εφειδρείας, δεν μπορεί να φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα και ότι οι πολυύψεις είναι μονόδρομος. Σε όλα αυ-

Τα μέλη της εξακολουθούν να θεωρούν ότι το πρόγραμμα κινείται εκτός τροχιάς, γι' αυτό και θα καθυστερήσουν την έκθεσή.

τά έρχονται να προστεθούν και τα δημοσιονομικά προβλήματα. Στο τέλος του προηγούμενου ελέγχου, Ελλάδα και τρόικα είχαν συμφωνήσει ότι για φέτος θα λαμβάνονταν επιπλέον μέτρα ύψους 2 δισ. ευρώ για να εξασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων του προϋπολογισμού, δεδομένου ότι η ύφεση φαινόταν πως θα βαθύνει.

Ετσι στο υπουργείο Οικονομικών υποχρεώθηκαν να συσπολογίσουν στα 11,6 δισ. άλλα 2 δισ., προκειμένου να καλύψουν αυτή τη διαφορά. Κάπως έτσι προέκυψε το νούμερο των 13,6 δισ. ευρώ. Πάντως, από το υ-

πουργείο Οικονομικών θεωρούν ότι οι όποιες παρεμβάσεις απαιτούνται έχουν περιληφθεί στο πακέτο των νέων μέτρων για τα επόμενα έτη.

Ωστόσο, η τρόικα είναι πολύ συγκεκριμένη και το κλίμα αυτό αποτυπώνεται σε δημοσίευμα των Financial Times Deutschland. Σε αυτό γίνεται λόγος για ομάδα που έχει συσταθεί και λειτουργεί υπό τον υπουργό Οικονομικών της Γερμανίας, κ. Τ. Στέφεν, με στόχο να είναι προετοιμασμένη η Γερμανία για να αποφευχθεί ένα ντόμινο από πιθανή έξοδο της Ελλάδας από το ευρώ.

Πάντως, σύμφωνα με πληροφορίες, η τρόικα φαίνεται πως θα ικανοποιήσει το ελληνικό αίτημα για διατήρηση του ύψους δανεισμού μέσω εντόκων γραμματίων στα επίπεδα των 18 δισ. ευρώ για όσο διαρκεί ο έλεγχος και δεν ολοκληρώνεται η έκθεσή της. Εκθεση από την οποία θα εξαρτηθεί η εκταμίευση της επόμενης δόσης των 31,5 δισ. ευρώ.

Υπενθυμίζεται ότι βάσει Μνημονίου ο δανεισμός από τα γραμμάτια θα πρέπει να υποχωρήσει φέτος στα 9-10 δισ. ευρώ. Δεδομένου, όμως, ότι δεν υπάρχει άλλος τρόπος χρηματοδότησης μισθών, συντάξεων και υποχρεώσεων προς το εξωτερικό, η ελληνική πλευρά ζήτησε να συνεχιστεί το υφιστάμενο ύψος του δανεισμού από έντοκα γραμμάτια.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΑΣ

Το «καυτό» non paper και τα τρία σενάρια της επόμενης μέρας

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΝΙΚΟΥ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Με υπόθεση εργασίας ότι η Ελλάδα θα παραμείνει στην Ευρωζώνη σχεδιάζεται η στρατηγική που θα ακολουθήσουν Βρυξέλλες, Βερολίνο και Φρανκφούρτη, ενόψει του «καυτού φθινοπώρου της κρίσης». Πρόκειται για εξέλιξη η οποία αντικατοπτρίζεται στην υποθέτηση ελαφρώς πιο ήπιων τόνων έναντι της χώρας μας από Ευρωπαίους πολιτικούς τις τελευταίες ημέρες και η οποία δεν ήταν καθόλου αυτονόητη — όχι μόνο μέχρι τις εκλογές του περασμένου Ιουνίου, αλλά και μέχρι προ δύο εβδομάδων. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», non paper που διακινείται εσκότως μεταξύ διπλωματικών κύκλων στις Βρυξέλλες περιγράφει τρεις άξονες στρατηγικής για την αντιμετώπιση της κρίσης:

— Πρώτον, την παρέμβαση της ΕΚΤ για τη μείωση του κόστους δανεισμού της Ιταλίας και της Ισπανίας. Αγκάθι σε αυτό το μέτωπο αποτελεί η διχογνωμία για το αν η παρέμβαση αυτή θα πρέπει να περιορίζεται στην αγορά εντόκων γραμματίων ή να επεκταθεί και σε τίτλους μακροπρόθεσμης ωρίμανσης. Οριστική συμφωνία ενδεχομένως να μην επέλθει εντός του Σε-

πτεμβρίου και έως ότου διαπιστωθεί το ύψος των πέσεων που θα δεχθούν Μάδριτ και Ρώμη.

— Δεύτερον, την παροχή παράτασης στο χρονοδιάγραμμα προσαρμογής της Ελλάδας, ενδεχομένως όμως μικρότερης εκείνης που ζητεί η Αθήνα και υπό την προϋπόθεση ότι θα ολοκληρωθεί η αξιολόγηση της τρόικας και

Προβλέπει ενδεχόμενο επιμήκυνσης, αλλά μικρότερης διάρκειας σε σχέση με εκείνη που ζητεί η Αθήνα από τους πιστωτές της.

— Τρίτον, το σχέδιο του κειμένου εργασίας, που ετοιμάζεται και ενόψει του

Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Οκτωβρίου, προβλέπει την εμβάθυνση των διαδικασιών δημοσιονομικής, οικονομικής και τραπεζικής ενοποίησης της Ευρώπης, όπως είναι άλλωστε το πάγιο αίτημα της Γερμανίας.

Σύμφωνα με διπλωματικές εκτιμήσεις στις Βρυξέλλες, η σταδιακή αλλαγή στάσης της Γερμανίας απέναντι στην Ελλάδα οφείλεται σε δύο παράγοντες: αφενός μεν στη διαρκώς αυξανόμενη συμφωνία μεταξύ των κυβερνητικών εταίρων στην Ελλάδα για τα μέτρα των 11,6 δισ. και την ικανοποίηση που επικρατεί στην Ε.Ε. για τη στάση που τηρεί μέχρι στιγμής ο πρωθυπουργός Αντώνης Σαμαράς, αφετέρου δε στους φόβους για τις απρόβλεπτες συνέπειες που θα είχε μια ενδεχόμενη αποχώρηση της Ελλάδας από το ευρώ τη δεδομένη χρονική συγκυρία. «Αν η Μέρκελ πάρει λάθος απόφαση τώρα, θα μείνει στην Ιστορία για πάντα ως η πολιτικός που τινάζε στον αέρα το ευρωπαϊκό οικοδόμημα», λέει στην «Κ» υψηλόβαθμος διπλωμάτης στις Βρυξέλλες.

Την ίδια εκτίμηση συμμερίζεται και άλλος ομολογός του: «Πάνω ορισμένων Ταλιμπάν τεκνοκρατών και της οικονομικής συντάξεως της Frankfurter Allgemeine Zeitung, όλοι οι άλλοι α-

ντιλαμβάνονται τους κινδύνους που εγκυμονεί το λεγόμενο Grexit».

Σημειώνεται ότι πέραν των γνωστών πέσεων στην Ισπανία και την Πορτογαλία, η έξοδος της Ελλάδας από το ευρώ δεν είναι επιθυμητή και για λόγους που σχετίζονται με το ευρύτερο οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον στην Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο: η πιθανή επάνοδος του Σίλβιο Μπερλουσκόνι στην εξουσία, σε συνδυασμό με την ένταση του αντι-ευρωπαϊκού κλίματος στην Ιταλία, θα μπορούσε να οδηγήσει τη Ρώμη σε εκτόνωση, ειδικά αν έχει δημιουργηθεί ιστορικό προηγούμενο με την Ελλάδα. Με δεδομένο ότι εξίσου οριακές είναι οι σχέσεις του Ηνωμένου Βασιλείου με την Ε.Ε., καθίσταται σαφές ότι τους επόμενους μήνες θα κριθεί η τύχη της Ευρώπης συνολικά. Τυχόν διαλυτικές τάσεις στην άπειρή μας θα επηρεάσουν καθοριστικά και τις αμερικανικές εκλογές, ενώ θα προκαλέσουν «ανώμαλη προσέλιψη» και στην κινεζική -και άρα στην παγκόσμια- οικονομία.

Τα παραπάνω βέβαια δεν σημαίνουν ότι η Ευρωζώνη είναι διατεθειμένη για άλλες υποχωρήσεις απέναντι στην Αθήνα ή ότι θα αποδεχθεί εκβιασμούς. Και αυτό, διότι διαρκώς ισχυροποιείται το στρατόπεδο που υ-

ποστηρίζει ότι αν η Ελλάδα δείξει ότι δεν μπορεί να ακολουθήσει, τότε μόνη λύση για να σωθεί η Ευρωζώνη είναι να ακρωτηριαστεί το «προβληματικό της μέλος». Η άποψη αυτή είναι ιδιαίτερα δημοφιλής μεταξύ Ολλανδών διπλωματών και στελεχών του γερμανικού υπουργείου Οικονομικών. Όπως επανειλημμένως έχει μεταδώσει

Ποιοι είναι οι δύο παράγοντες στους οποίους οφείλεται η διαφαινόμενη αλλαγή στάσης της Γερμανίας απέναντι στην Ελλάδα.

η «Κ» άλλωστε, τα σχετικά σχέδια επί χάρτου είναι έτοιμα. Ενδεικτικό είναι ότι, σύμφωνα με αξιοπιστες πηγές, τεχνοκράτες της ΕΚΤ φέρονται να βολιδοσκοπώσαν Έλληνες συναδέλφους τους, λίγο πριν από τον Δεκαπενταύγουστο, με σκοπό να διερευνήσουν αν η Ελλάδα θα δεχόταν εθελοντική έξοδο από το ευρώ με αντάλλαγμα χρηματική βοήθεια ύψους 40 έως 60 δι-σεκατομμυρίων ευρώ. Η κοφτή αρνη-

τική απάντηση που εισέπραξαν παγώνει προς το παρόν τις σχετικές σκέψεις. Η σχετική συζήτηση έγινε σε μεσαίο επίπεδο, ώστε να μπορεί να διαψευστεί. «Κανείς πολιτικός ηγέτης δεν θα κάνει ερωτήσεις για τις οποίες δεν ξέρει την απάντηση. Η προεργασία γίνεται αρχικά σε μεσαίο και αργότερα σε υψηλό επίπεδο», υποστηρίζει η πηγή της «Κ». Εν ολίγοις, η θέση στην οποία φαίνεται να καταλήγουν Βρυξέλλες και Βερολίνο συνοψίζεται ως εξής: πρώτον, οι προσπάθειες που έχει κάνει η Ελλάδα μπορεί να μην είναι αρκετές, αλλά δεν είναι αμελητέες. Δεύτερον, καίτοι εφικτή, η εξώθηση της χώρας εκτός Ευρωζώνης δεν είναι επιθυμητή, αλλά έσχατη λύση. Τρίτον, ότι αν όλα εξελιχθούν ομαλά στις διαπραγματεύσεις την προσεχή εβδομάδα, η Ελλάδα μπορεί να μην είναι και στην ψηφισι των γνωστών μέτρων διάθεσης καταλόγου και «βαθμονόμησης» του Μνημονίου, λόγω εκτάκτου συνθηκών, υπάρχει. Σε πρώτη φάση η βαθμονόμηση αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει την προσαρμογή των προγράμματος σε πιο «φιλικά προς την ανάπτυξη» μέτρα, τα οποία προς το παρόν αναζητούνται, και την παροχή της παράτασης. Σε δεύτερη φάση, η μπορούσε να συζητηθεί και το ενδεχόμενο νέας αναδιάρθρωσης.

Στοιχημα το νέο «κούρεμα» του χρέους

Η πρόταση του ΔΝΤ για τους ελληνικούς τίτλους και οι αντιδράσεις από την πλευρά της Ευρώπης που τη θεωρεί πρόωπη

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Μόλις κλείσει η διαπραγμάτευση για το πακέτο των νέων μέτρων, θα ανοίξει η συζήτηση για το νέο «κούρεμα» του ελληνικού χρέους. Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «Κ», πρόταση για περικοπή του ελληνικού χρέους που διακρατεί ο επίσημος τομέας (δηλαδή η ΕΚΤ και οι κυβερνήσεις της Ευρωζώνης), γνωστό ως OSI, έχει ήδη γίνει. Και έχει κατατεθεί από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), όπως ακριβώς είχε συμβεί πέρυσι με την πρόταση για το PSI.

Ωστόσο, πρόκειται για μια πρόταση που στην παρούσα φάση έτυχε αρνητικής υποδοχής, αφού καμία χώρα της Ευρωζώνης δεν θέλει να συζητήσει ένα τέτοιο ενδεχόμενο τώρα. Για αυτό έχει μπει στην άκρη.

Αξιωματούχοι της Ευρωζώνης, όμως, εκτιμούν ότι «ένα OSI είναι σχεδόν αναπόφευκτο, εφόσον η Ελλάδα λάβει παράταση στον χρόνο της δημοσιονομικής προσαρμογής». Και όπως εξηγούν, εάν δεν γίνει το OSI, τότε η Ευρωζώνη θα χρειαστεί να δώσει ένα τρίτο πακέτο στην Ελλάδα. Κάτι που με τα σημερινά δεδομένα «δεν είναι πολύ πιθανό».

Σε κάθε περίπτωση, αυτό που θέτουν όλοι (Ε.Ε., ΔΝΤ, ΕΚΤ) ως προτεραιότητα είναι η οριστικοποίηση των νέων μέτρων. Όπως αναφέρουν στε-

Εκτιμάται ότι ένα OSI είναι σχεδόν αναπόφευκτο εφόσον η Ελλάδα λάβει παράταση στον χρόνο της δημοσιονομικής προσαρμογής.

λέχη της τρώικας, μόλις κλείσει αυτό το μέτωπο, θα γίνει συζήτηση για την επιμήκυνση κατά 2 έτη του προγράμματος και εκεί θα διαπιστωθεί τόσο το εάν υπάρχει ανάγκη για κάποιο είδους OSI όσο και ο τρόπος με τον οποίο αυτό μπορεί να γίνει.

Μάλιστα, στελέχη με γνώση του ζητήματος σημειώνουν πως υπάρχουν τρόποι να καλυφθεί το χρηματοδοτικό κενό -ή τουλάχιστον σημαντικό μέρος του- για τη διετία 2015-2016. Για παράδειγμα, να συνεχιστεί όπως σήμερα η αναχρηματοδότηση των εντόκων γραμματίων και να «περισσέψουν» περίπου 10 δισ. ευρώ από το υφιστάμενο πρόγραμμα καθώς και να αξιοποιηθούν τα 8 δισ. ευρώ που είναι να δώσει το ΔΝΤ το 2015.

Αυτό που καθίσταται σαφές είναι ότι η ίδια η Ελλάδα δεν ζητεί από την Ευρωζώνη να δεχθεί ένα «κούρεμα» στο ελληνικό χρέος που διακατέχει.

Οι τρεις τρόποι

Πάντως, εφόσον ανοίξει μια νέα διαπραγμάτευση για αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους που διακατέχει ο επίσημος τομέας, υπάρχουν τρεις βασικοί τρόποι για να συμβεί αυτό:

1. Απευθείας «κούρεμα» του χρέους. Σήμερα, η ΕΚΤ έχει στην κατοχή της ελληνικά ομόλογα 41 δισ. ευρώ και οι Κεντρικές Τράπεζες της Ευρωζώνης άλλα 12 δισ. ευρώ (εκ των οποίων περίπου 4 δισ. βρίσκονται στην Τράπεζα της Ελλάδος).

Επίσης, η Ελλάδα έχει δανειστεί 52,9 δισ. ευρώ από τα κράτη της Ευρωζώνης με διμερείς συμφωνίες (στο πλαίσιο του πρώτου Μνημονίου) και επιπλέον 73,9 δισ. από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (EFSF, στο πλαίσιο του δεύτερου Μνημονίου).

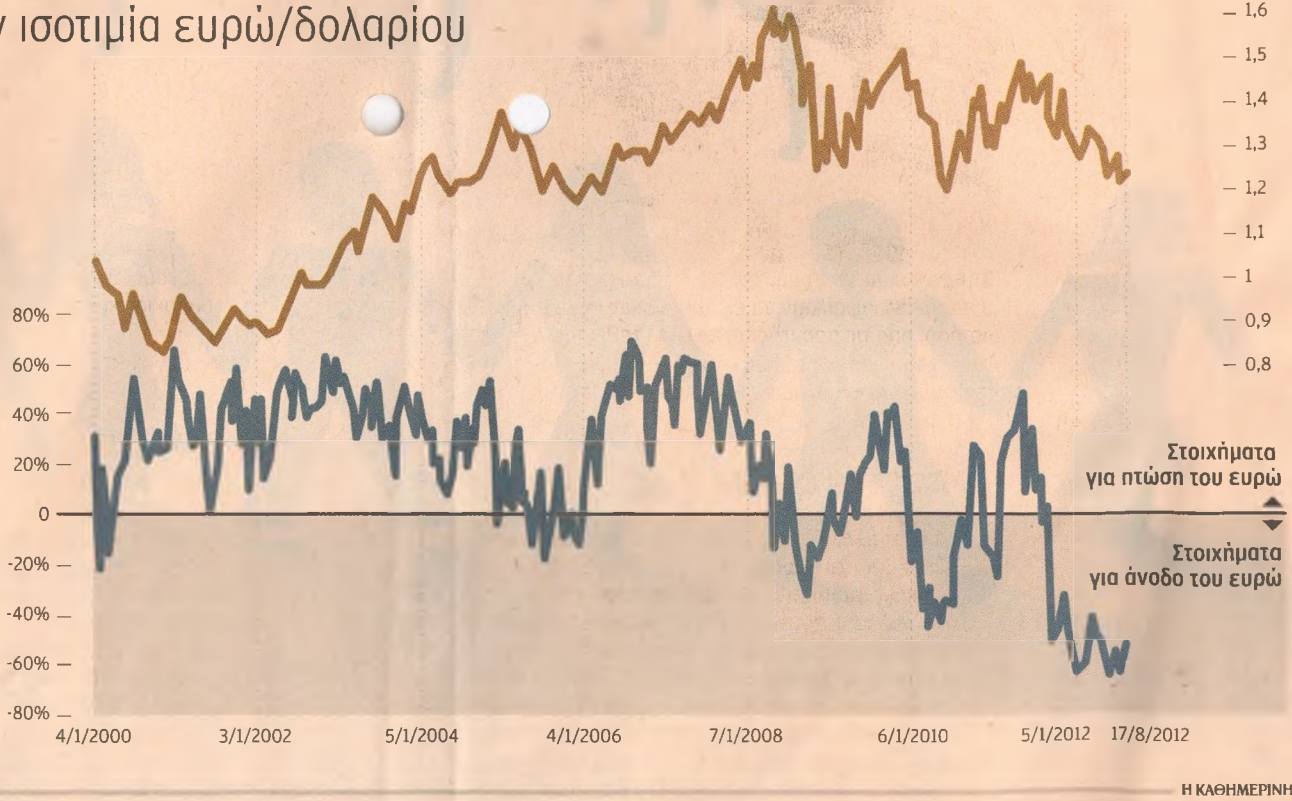
Συνολικά, ο επίσημος τομέας έχει ελληνικό χρέος ύψους 179,8 δισ. ευρώ. Αν η Ελλάδα επιτύχει μια απόφαση για ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών

Τα στοιχήματα στην ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Οι θέσεις στις προθεσμιακές αγορές συναλλάγματος που «πόνταραν» στην πτώση του ευρώ άρχισαν να μειώνονται από τον περασμένο Απρίλιο. Τον Ιούνιο αυξήθηκαν πάλι. Σήμερα οι επενδυτές είναι περισσότερο από την πλευρά των «αγοραστών», αλλά τα στοιχήματα στα παράγωγα δείχνουν ότι ταυτόχρονα είναι έτοιμοι να πατήσουν το κουμπί με την εντολή πώλησης του ευρώ.

— Ισοτιμία ευρώ/δολαρίου
— Ποσοστό ανοικτών πωλήσεων ως προς το σύνολο των προθεσμιακών συμβολαίων

Το «κλειδί» του προβλήματος στα χέρια της ΕΚΤ

Την ανιαποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΝΙΚΟΥ ΧΡΥΣΟΛΑΡΑ

«**Όπως ξέρετε**, τα πυρηνικά όπλα αποτελούν κυρίως φόβητρο και σπανίως χρησιμοποιούνται». Αυτή είναι η απάντηση που έδωσε έμπειρος Ευρωπαίος διπλωμάτης σε ερώτηση της «Κ» για το αν επίκειται σαρωτική παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στις αγορές ομολόγων, με στόχο την ουσιαστική μείωση των spread στην περιφέρεια, την εκτόνωση των πιέσεων προς τις δοκιμαζόμενες χώρες και εν τέλει τη διάσωση της Ευρωζώνης.

Δεδομένο θα πρέπει να θεωρείται ότι στο παρασκήνιο κάτι «κινείται». Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η συμβιβαστική λύση που συζητείται (και διακινείται σε non-paper που κυκλοφορεί αυτές τις ημέρες στις Βρυξέλλες) είναι να παρέμβει η ΕΚΤ, αγοράζοντας όχι ομόλογα, αλλά μόνο έντοκα γραμμάτια του ισπανικού και του ιταλικού Δημοσίου. Όπως όλα δείχνουν, τα «πυρηνικά όπλα» θα χρησιμοποιηθούν, αν και εφόσον κάθε άλλο μέσο και χρονικό περιθώριο έχει εξαντληθεί, κάτι που, εκτός απροόπτου, δεν αναμένεται να συμβεί εντός του Σεπτεμβρίου.

Το βέβαιο είναι ότι ισχυροί παρά-

Ψαράδες των αγορών σχεδόν προεξοφλούν παρέμβαση της κεντρικής τράπεζας. Η λύση που συζητείται είναι να παρέμβει η ΕΚΤ αγοράζοντας όχι ομόλογα, αλλά μόνο έντοκα γραμμάτια του ισπανικού και του ιταλικού δημοσίου.

γοντες των αγορών έχουν σχεδόν προεξοφλήσει μια παρέμβαση, εξ ου και η πτώση που παρατηρήθηκε στο κόστος δανεισμού της Ισπανίας τις προηγούμενες ημέρες.

Ταυτόχρονα, κινητικότητα και ανανεωμένο ενδιαφέρον από επενδυτές και hedge funds παρατηρείται και στην αγορά ελληνικών ομολόγων, γεγονός που δεν πέρασε απαρατήρητο από τα διεθνή ΜΜΕ την εβδομάδα που πέρασε. «Πριν από μερικές εβδομάδες αγοράζα ελληνικά ομόλογα στο 15% της αξίας τους. Αυτή την εβδομάδα χρειάστηκε να αγοράσω στο 22%. Πρόκειται για αύξηση 50%. Αυτό κάτι σημαίνει...», δήλωσε στην «Κ» Έλληνας επιχειρηματίας, υπό την προϋπόθεση της ανωνυμίας του.

Κατά πολλούς αναλυτές, το «κλειδί» για την αντιμετώπιση της κρίσης χρέους και δανεισμού στην Ευρωζώνη το κρατάει η ΕΚΤ, ενώ και το γεγονός ότι η κρίση αυτή ξέσπασε, αρχικά οφείλεται στους περιορισμούς που διέπουν τη λειτουργία της κεντρικής τράπεζας, η οποία δεν μπορεί, με το υφιστάμενο καταστατικό της, να παίξει τον ρόλο του δανειστή εσχάτης ανάγκης.

Κατ' άλλους όμως, ιδιαίτερα στη Γερμανία και στην Μπουντεσμπανκ, τα δομικά προβλήματα των οικονο-

μιών της περιφέρειας δεν λύνονται διαμέσου της άσκησης νομισματικής πολιτικής. Οι σοβαρές επιφυλάξεις του Βερολίνου, άλλωστε, δεν είναι χωρίς ερείσματα στην πολιτική πραγματικότητα.

«Ηταν καλοκαίρι του 2011», διηγείται στην «Κ» αξιωματούχος της Κομισιόν, «όταν η κυβέρνηση Μπέρλουσκόνι είχε μόλις υιοθετήσει ένα εξαιρετικά μετριοπαθές πακέτο για να συμμαζέψει τα δημοσιονομικά της χώρας. Τότε ο Τρισεύχης, εξαντλώντας τις θεσμικές του δυνατότητες, άρχισε να αγοράζει ιταλικά ομόλογα. Αμέσως μετά, ο Μπέρλουσκόνι συγκάλεσε έκτακτο υπουργικό συμβούλιο, ανακαλώντας τα μέτρα που μόλις είχαν ληφθεί, αφού θεωρήσε ότι η παρέμβαση της ΕΚΤ αναιρούσε την πίεση των αγορών και του επέτρεπε να συνεχίσει την πολιτική δημοσιονομικής χαλαρότητας και αναβολής των μεταρρυθμίσεων». Το παράδειγμα αναφέρεται στον περίφημο «ηθικό κίνδυνο», τον οποίο προτάσσει η Γερμανία κάθε φορά που συζητείται η αναβάθμιση των εργαλείων που χρησιμοποιεί η ΕΚΤ.

Η επόμενη συνάντηση που εκτελεστικού συμβουλίου της τράπεζας είναι προγραμματισμένη για την Πέμπτη 6 Σεπτεμβρίου.

Η κρίσιμη συνεδρίαση

Γιατί είναι κάτι παραπάνω από κρίσιμη η επόμενη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) στις αρχές Σεπτεμβρίου; Οι διακεκριμένες επιμνημονύουν ότι στη συνέντευξη τύπου που θα ακολουθήσει, οι αγορές θα αναμένουν να ακούσουν περισσότερες λεπτομέρειες για τη δέσμευση που έδωσε ο διοικητής της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, πως θα κάνει «ό, τι χρειαστεί» για να προστατεύσει το ευρώ.

Οι αποδόσεις της συνόδου κορυφής του περασμένου Ιουνίου, άλλωστε, δίνουν ερμηνεία στο «πράσινο φως» στην τράπεζα να παρέμβει, σε συνεργασία με τους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς σταθερότητας (EFSF και ESM), στις αγορές ομολόγων για τη περαιτέρω.

Οριστικό, είναι βέβαιο ότι το επόμενο βήμα δεν θα είναι εύκολο, καθώς στο διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας, ο κ. Ντράγκι θα συναντήσει τη σθεναρή αντίσταση των στελεχών που προέρχονται από τον ευρωπαϊκό Βορρά. Και κανείς δεν μπορεί από τώρα να προδιαγράψει το αποτέλεσμα αυτής της «αναμέτρησης».

Αισιοδοξία από τις αγορές ομολόγων για την πορεία της Ελλάδας

Την ΛΕΩΝΙΔΑ ΣΤΕΡΓΙΟΥ - ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Ποιο είναι το μήνυμα που στέλνουν οι αγορές ομολόγων τα τελευταία 24ωρα; Προεξοφλούν κάτι και αν ναι, τι μπορεί να είναι αυτό; Διαχειριστές χαρτοφυλακίων, που παρακολουθούν τις εξελίξεις σε αυτό το τόσο ευαίσθητο μέτωπο, θεωρούν ότι «αυτό που προεξοφλούν είναι μια βελτίωση των προοπτικών της ελληνικής οικονομίας και ενδεχομένως την ευόδωση των προσπαθειών της Αθήνας να διαχειριστεί επιτυχώς την τρέχουσα συγχυσία».

Πώς εκτιμάται το μήνυμα; Όπως προκύπτει από τη σχετική συναλλακτική δραστηριότητα, οι ελληνικοί τίτλοι έχουν κέρδη της τάξης του 50% σε διάστημα μικρότερο των τριών μηνών, καθώς ξένοι επενδυτές τοποθετούνται σε όλες τις διάρκειες των ομολόγων που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του PSI.

Μάλιστα, η επενδυτική δραστηριότητα είναι ιδιαίτερα εμφανής στους τίτλους που ωριμάζουν συντομότερα και πνιότερα στους υπολοίπους.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα: το ελληνικό δεκαετές ομόλογο λήξης 24 Φε-

βρουαρίου 2023 διαπραγματευόταν στα τέλη της εβδομάδας πάνω από 21 σεντς ανά ευρώ (ονομαστική αξία), όταν στα τέλη Μαΐου είχε υποχωρήσει στα 14 σεντς! Η αβεβαιότητα των αλλεπάλληλων εκλογικών αναμετρήσεων και το ενδεχόμενο ανάδειξης ως πρώτου κόμματος αντιευρωπαϊκού πολιτικού σχηματισμού είχαν οδηγήσει σε απαξίωση τους ελληνικούς τίτλους.

Σημειώνεται πως το εν λόγω ομόλογο είχε αρχίσει να διαπραγματεύεται στις αρχές Μαρτίου στα επίπεδα των 26,5 σεντς ανά ευρώ και κατέρρευσε κατά 12 σεντς μέσα στον Μάιο. Οι διαχειριστές, που επενδύουν σε αυτή την αγορά, τονίζουν πως το επενδυτικό ενδιαφέρον τώρα στηρίζεται κυρίως σε μια διάχυτη αισιοδοξία ότι τα ελληνικά αδιέξοδα μπορεί και να αντιμετωπίζονται. Και γι' αυτό σπεύδουν να τοποθετηθούν, διερρευνητικά.

Ελληνικά και βρετανικά dealing rooms αναφέρουν ως αγοραστές κυρίως τράπεζες, hedge funds από το Λονδίνο και τις ΗΠΑ, αλλά και κάποιους ιδιώτες επενδυτές. Αξίζει να σημειωθεί ότι μεταξύ των ονομάτων που κυκλοφορούν στους επενδυτικούς κύκλους ως αγοραστές περιλαμβάνεται και fund που ανήκει στο Quantum Group of Funds,

Οι ελληνικοί τίτλοι έχουν κέρδη 50% σε διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

συμπεριφέρονται του George Soros.

Τα ελληνικά ομόλογα προεξοφλούν ακόμα και σε αυτά τα ανατιμημένα επίπεδα τα χειρότερα δυνατά σενάρια, σχολιάζει Βρετανός διαχειριστής στην «Κ», προσθέτοντας πως, εάν τα πράγματα εξελιχθούν λίγο καλύτερα, τότε το περιθώριο ανατίμησής τους είναι πολύ μεγάλο. «Ισως και άνω του 200%» σημειώνει χαρακτηριστικά, «εφόσον δούμε να γίνεται πραγματικότητα ένα μοταγορίτιμ, στις πληρωμές και προχωρήσει αργότερα και το OSI», δηλαδή, ένα νέο «κούρεμα» του ελληνικού χρέους, αυτή τη φορά αυτού που διακρατείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις κεντρικές τράπεζες χωρών-μελών της Ευρωζώνης.

Ορισμένοι ξένοι επενδυτές έχουν ήδη επιτύχει σημαντικές υπεραξίες από τα ελληνικά ομόλογα. Συγκεκριμένα, όπως έγινε γνωστό στο Citi, το Adelante Asset Management τοπο-

θετήθηκε στο ομόλογο λήξης του 2023 σε επίπεδα κοντά στα 14 σεντς ανά ευρώ λίγο πριν από τις εκλογές του Ιουνίου.

Εκτοτε διπλασίασε τη θέση του στο 4% του συνολικού του χαρτοφυλακίου. Οι όγκοι συναλλαγών έχουν αυξηθεί σημαντικά τις τελευταίες συνεδριάσεις, αλλά πάντως παραμένουν χαμηλοί. Πληροφορίες από dealing rooms κάνουν λόγο για αγορές αξίας της τάξης των 15-20 εκατομμυρίων ευρώ ημερησίως.

Η εμπροσφυμιότητα των ελληνικών ομολόγων είναι όμως πολύ βελτιωμένη, όπως καταδεικνύει ο περιορισμός της διαφάνειας μεταξύ των τιμών που προσφέρουν οι αγοραστές και των τιμών που ζητούν οι πωλητές. Ετσι η διαφορά αυτή για τα 10ετή ελληνικά ομόλογα έχει μειωθεί στη μία ποσοστιαία μονάδα από υψηλό των εννέα ποσοστιαίων μονάδων πρότινος.

Τέλος, σημαντικό είναι και η ανατίμηση των ελληνικών warrants. Πρόκειται για τους τίτλους εκείνους που δίνουν το δικαίωμα υψηλότερης απόδοσης στους κατόχους των ομολόγων, εφόσον οι ρυθμοί ανάπτυξης της χώρας διαμορφωθούν υψηλότερα. Σήμερα αποτιμώνται κοντά στις 60 μονάδες

Το «έξυπνο χρήμα» ποντάρει στο ευρώ

«**Αν θέλεις να μάθεις** τι πιστεύουν αυτή τη στιγμή οι αγορές συναλλάγματος για το ευρώ και την Ευρωζώνη, δες τα COT», είπε ένας έμπειρος διαπραγματευτής συναλλάγματος μεγάλης αμερικανικής τράπεζας. Τι είναι, όμως, τα COT; Υπάρχει μία υπηρεσία, η οποία συγκεντρώνει τις εντολές των επενδυτών στις αγορές παραγώγων. Η υπηρεσία αυτή λέγεται Commitment of Traders (COT) και κατηγοριοποιεί τα στοιχήματα στις προθεσμιακές αγορές σε τρεις κατηγορίες:

– Επενδυτικές θέσεις: Πρόκειται για τις θέσεις που παίρνουν μεγάλοι επενδυτές, κυρίως μεγάλες επενδυτικές τράπεζες, και αποτελούν τον μεγάλο όγκο στα παράγωγα. Αυτό το κομμάτι αποτελεί το λεγόμενο «έξυπνο χρήμα».

– Μη επενδυτικές θέσεις: Είναι αυτές που λαμβάνουν τα hedge funds. Είναι βραχυπρόθεσμοι ή μεσοπρόθεσμοι χρονικού ορίζοντα και συνολικά είναι μικρότερες από αυτές των επενδυτικών τραπεζών.

– Μικρών επενδυτών. Είναι ένας μικρός όγκος θέσεων στις προθεσμιακές αγορές, που δεν θεωρούνται ικανές να καθορίσουν την τάση στις ισοτιμίες. Τι δείχνουν λοιπόν τα COT αυτή την εβδομάδα; Το «έξυπνο χρήμα» έχει αυξήσει τα στοιχήματα υπέρ της ανόδου του ευρώ, ενώ, αντίθετα, τα hedge funds ποντάρουν στην πτώση, αν και την τελευταία εβδομάδα αυτά αύξησαν τις θέσεις τους υπέρ της ανόδου.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ